

Primljen 15.12.2009.

**PRIKAZ VJEŽBENICE ZA LEKSIK I GRAMATIKU
ZA STUDENTE GERMANISTIKE TAMARE CRNKO
GMAZ, INJE SKENDER LIBHARD, SONJE STRMEČKI
MARKOVIĆ *ÜBUNGSBUCH ZU LEXIK UND
GRAMMATIK FÜR GERMANISTIKSTUDENTEN***

*Irena Petrušić-Hluchý**
Filozofski fakultet, Zagreb

Tamara Crnko Gmaz, Inja Skender Libhard i Sonja Strmečki Marković
Übungsbuch zu Lexik und Grammatik für Germanistikstudenten
FF-press, Zagreb, 2008., 160. str

Najnovija vježbenica za leksik i gramatiku pouzdano će naići na dobar odjek. Namijenjena je prvenstveno studentima preddiplomskog studija germanistike, posebice u I. i II. semestru, na kolegiju Suvremeni jezik I i II. Svake godine na studij germanistike dolaze studenti s različitim predznanjem i nejednakim navikama učenja. Vrlo često ne znaju pravilno obraditi autentičan tekst, izvući leksik i gramatiku, iskoristiti tekst i iscrpiti sve njegove mogućnosti, ne samo za usmeno izražavanje (npr. prepričavanje), već i za pismeno (npr. za sastavljanje sažetaka teksta). Studenti su tako suočeni s brojnim poteškoćama i zahtjevima. Osim što im je jezična kompetencija često slaba, još uvijek ne posjeduju ni druge kompetencije potrebne za studij njemačkog odnosno stranog jezika, poput korištenja sekundarne literature kao što su gramatički priručnici na stranom jeziku ili jednojezični rječnici. Studenti I. i II. semestra često se osjećaju "izgubljeni" u mnoštvu obavezne strane literature odnosno jezičnih zahtjeva, tj. "ne vide drvo od šume". Usudila bih se reći da se i novi lektori mogu naći u vrlo sličnoj situaciji. Kada sam počela raditi kao lektorica na Germanistici, položaj studenata bio mi je veoma blizak. Upravo zbog navedenih činjenica autorice ove vježbenice odlučile su napraviti "korisnu vježbenicu" s nastavnim materijalima usmjerenima na specifične potrebe hrvatskih studenata germanistike.

Vježbenica je, kako autorice naglašavaju u uvodu na njemačkom jeziku, prije svega namijenjena hrvatskim studentima germanistike, jer je u njoj posebna pažnja posvećena upravo tipičnim problemima i greškama kakvima su na početku studija skloni studenti kojima je hrvatski materinji jezik. No, nije isključena mogućnost da je koriste i studenti povratnici ili studenti viših semestara kao repertorij. Vježbenica

* Irena Petrušić-Hluchý, Filozofski fakultet, Zagreb, iphluchy@ffzg.hr

se može upotrijebiti u nastavi kao materijal za vježbanje odnosno provjeru znanja ili za samoučenje.

Prvenstveni je cilj vježbenice rad na sustavnoj leksičkoj i gramatičkoj analizi teksta. Zatim bi trebala uslijediti leksička i gramatička progresija, tj. poboljšanje jezične kompetencije, ali i vještine samostalnog učenja njemačkog odnosno stranog jezika. Vježbenica je koncipirana tako da studente prvo upozna sa strukturom pomoću koje će u potpunosti obraditi tekst, a zatim ih priprema, na temelju učvršćenih, usvojenih i naučenih struktura, za usmenu i pismenu kompetenciju izražavanja na njemačkom jeziku. Tako stečeno znanje može se sintetizirati u *Gliederung* (raščlambi) i *Zusammenfassung* (sažimanju teksta).

Vježbenica je nastala na temelju odabranih autentičnih publicističkih tekstova iz programom propisanog udžbenika *Auf neuen Wegen* (Max Hueber Verlag) kao i na temelju programom propisane gramatičke strukture iz priručnika *Deutsche Grammatik* (Helbig/Buscha). Podijeljena je u dva dijela. Prvi dio namijenjen je I., a drugi II. semestru. Sastoji se od 26 radnih listova, od toga 15 radnih listova predviđenih za I. semestar, te 10 listova za II. semestar. Zadnji radni list, pod rednim brojem 26, opširno je ponavljanje gradiva iz I. i II. semestra na ukupno sedamnaest stranica. Može studentima poslužiti kao priprema za ispit ili za utvrđivanje jezičnog sadržaja, odnosno studenti mogu sami odabrati što trebaju ili žele ponoviti. Na kraju vježbenice nalaze se i dva dodatna teksta iz časopisa *Deutschland* koji su integrirani u radne listove, kratko kazalo pojmova te kratak pregled o autoricama.

U I. semestru su u tekstovima i radnim listovima zastupljene sljedeće tematske cjeline: *Menschen in Deutschland und Mit der Zeit*. U II. semestru susrećemo se sa sljedećim temama: *Universitäten und Weiterbildung, Arbeit und Beruf, Bei bester Gesundheit und Emotionen*. Tako je svaki autentičan tekst iz udžbenika koji se obrađuje na satu popraćen nizom vježbi i zadataka u radnom listu.

Svaki radni list sadrži tri važna dijela: vježbe za leksik, gramatičke vježbe i vježbe prevođenja. Prvi dio radnog lista sadrži vježbe za leksik. U njima studenti primjerice pronalaze točan član uz imenicu, određuju genitiv i množinu, opisuju pojmove ili riječi na njemačkome jeziku, zatim prevode te iste riječi na hrvatski jezik te parafraziraju pojmove ili izraze i pronalaze odgovarajuće glagole uz neke od njih. Na taj način vježbe za leksik, osim morfološke analize, razvijaju i vještinu definiranja riječi i pojmova, vještinu parafraziranja te utvrđuju i proširuju vokabular studenata sinonimima i antonimima.

Drugi dio radnog lista obuhvaća gramatičke vježbe. Od jezičnih činjenica sadrži primjerice prijedloge, članove i zamjenice, deklinaciju imenica i pridjeva, osnovne oblike nepravilnih glagola, glagolske perifraze, rekciju glagola, glagole s odvojitivim i neodvojitivim prefiksom, povratne glagole, particip prezenta i perfekta itd. Studenti

uče transformirati glagole u nominalne konstrukcije ili vice versa i rastaviti imeničke složenice u rečenice. Također uče pretvarati aktivne konstrukcije u pasivne. Vježbenica obrađuje i infinitne glagolske oblike, pomoćne i modalne glagole, nepravni govor, upotrebu konjunktiva itd. Vježbaju se vremenski oblici poput prezenta, preterita ili perfekta. Vježbe su koncipirane tako da bi do kraja I. semestra studenti trebali biti u stanju odrediti glagolske oblike po morfološkim kriterijima, a u II., naprednom semestru, studenti određuju glagolske oblike po sintaktičkim kriterijima. Gramatičke vježbe stoga potiču na analitičko i induktivno razmišljanje, gdje se od pojedinačnih primjera studente dovodi do toga da sami prepoznaju i zaključue pravila, a na taj se način razvija i njihova kognitivna sposobnost. Zaključno se može reći da ove vježbe učvršćuju novi gramatički materijal i ulaze u sustav cjelovite gramatičke obrade. Prolazimo, dakle, gotovo cijelu glagolsku i imensku fleksiju odnosno morfologiju.

Treći dio radnog lista sadrži vježbe prevođenja. Studenti prevode komplicirane njemačke konstrukcije, odnosno rečenice ili odlomke iz teksta, na hrvatski jezik. Pri kraju II. semestra, u zadnjem radnom listu, pojavljuju se vježbe prevođenja na oba jezika. Možemo stoga reći da vježbe prevođenja ujediniuju utvrđeni leksik i gramatiku, a ujedno potiču kontrastivni pristup stranom i materinjem jeziku.

Kada je riječ o načelima suvremene metodike, važno je istaknuti da su sve vježbe metodički raznolike kako bi bile motivirajuće i izazovne te slijede logičnu progresiju od lakših prema zahtjevnijim. Jezična progresija je precizno strukturirana, što su autorice između ostalog postigle i time što je vježbenica sastavljena za hrvatske studente germanistike i usmjerena prema njihovim specifičnim potrebama. Uz sve navedeno, vježbenica može potaknuti i lektora na primjenu različitih oblika rada u nastavi (rad u paru, u grupi, samostalno rješavanje na satu ili kod kuće).

Vježbenica zaslužuje sve pohvale - vrlo je pregledna, ujednačena, sveobuhvatna, funkcionalna i praktično ilustrirana. Uz to, neposredno upućuje na važnost teksta unutar kojeg se pojavljuju pojedini elementi gramatike njemačkog jezika. Djeluje veoma motivirajuće i izazovno jer - čim se ugleda prvi zadatak - potiče na razmišljanje i rješavanje, a uvijek počinje s jednostavnijim zadacima, tj. radom na leksičkoj strukturi, a završava s težim zadacima, tj. radom na gramatičkoj strukturi i prijevodu. Najvažnijom ipak smatram činjenicu da usmjerava studente, pomalo "izgubljene" na samom početku studija, na esencijalno (*bitno*) te im kroz raznovrsne vježbe pruža osjećaj sigurnosti. Sigurnosti da se nalaze na "dobrom putu", jer ih gotovo neprimjetno vodi do cilja - poboljšanja jezične kompetencije i snalaženja u studiju njemačkog odnosno stranog jezika.

Vježbenicu sam osobno isprobala u nastavi i studenti su je odlično prihvatili. Stoga vjerujem da će je studenti i lektori(ce) sa zadovoljstvom koristiti i želim joj ponovljena izdanja, kao i nova, slična izdanja takve vježbenice za više semestre.

